

SKRIFTENS SAKRAMENT

Sakramenten finns för att upprätta kontakt mellan människor och Guds Ord just där som detta Ord uttalas för vår frälsnings skull: i människan Jesus och hans räddande gärning. De kallas ”sakrament”, det vill säga ”mysterier”, därför att de gör ”den frälsning som finns i Kristus Jesus” tillgänglig för mänskligheten.

Den Heliga Skrift är också den ett sakrament. Inte ett av de sju, förstås, men ändå inte olik dem eftersom även den är avsedd att förbinda oss med ordet om frälsning i Kristus. Detta ord uttalades en gång av Fadern, och med det har många ord nått oss; det är som om Ordet en gång föll ned i mänsklighetens hav och ringarna spred sig ut från det i tidens alla riktningar, både till begynnelsen och till slutet; eller som om ekot av Ordet som uttalades i den frälsande inkarnationen återkastades överallt. Dessa ord verkar för Guds plan, vars fullhet är Kristus; de skall leda människorna till den mittpunkt där de kan växa och i sin tillväxt också breda ut sig, till frälsningsmysteriet i Kristus. Man kan säga att Skriften också, på sitt eget vis, är ett sakrament som förenar oss med Kristus som frälser.

1. Den Heliga Skrift, närvaro av Kristus som frälser

Ända sedan den patristiska tiden har teologin förknippat Skriftens och inkarnationens mysterier. Det finns en verklig analogi mellan dem. Bossuet sade: ”Han (Ordet) iklädde sig en andra kropp, jag menar hans Evangeliums ord.” Genom den Helige Andes verk i Jungfru Maria antog Guds egen tanke – hans Ord – den mänskliga naturen med alla dess ofullkomligheter och bodde hos oss. Genom ett annat av den Helige Andes verk, dernna gång i de heliga författarna, i deras förnufts sköte, trädde Guds tanke in i mänskligheten i form av mänsklig tanke och bodde hos oss.

Denna gudomliga tanke som har formats sedan all evighet och för alltid är en enda, helig och oändlig, har Gud format i tiden, i ofullkomligheten av allt timligt som är splittrat, förvecklat och begränsat. Han har format den i sinnet hos människor som är begränsade både i sig själva och genom de tidens och rummets ramar som de verkar i. Ordet har lämnat sin härlighet, tagit en tjänares gestalt och kommit för att bo hos oss.

I det heliga sakramentets liturgi sjunger Kyrkan sin glädje över att ha det inkarnerade Ordet mitt ibland sig i eukaristin:

Finns det något annat stort folk som har gudar som är så nära det som Herren, vår Gud är nära oss, så ofta vi åkallar honom?

Orden kommer från Femte Mosebok (4:7) och gav hos judarna uttryck för stoltheten över att ha en Gud som talade till dem och vars vilja och tanke fanns hos dem i de heliga rullar de bar med sig.

Finns det något annat stort folk som har stadgar och föreskrifter som är så rättfärdiga som hela denna lag som jag idag lägger framför er (4:8)?

Den lovsång vi nu använder för inkarnationen och eukaristin kom först till som hyllning till Skriften, vilken var liksom den första inkarnationen av Guds tanke.

Visheten sjunger länge om sitt eviga ursprung:

Jag är den som utgick ur den Högstes mun... Av evighet, från begynnelsen, är jag skapad av honom...

Och hon avrundar med orden:

Allt detta finns i Gud den Högstes förbunds bok... som flödar över som Pishon av vishet, som Tigris i den första grödans tid (Syr 24:3, 9, 23, 25).

I Skriften är Guds vishet redan inkarnerad och flyter i den heliga boken som en flod i sin fåra. Israel tillbad denna gudomliga närvaro. Lagens tavlor lades i arken; och i synagogorna placerades Bibeln, det enda heliga föremålet, i ett skåp som var vänt mot folket. Ingen kunde röra den utan att ha tvättat sina händer och då bara med stor vördnad.

Det finns på samma vis en intensiv Gudsnärvaro i det Nya testamentets böcker, men den är närmare och mera uppenbar. Innan Guds vishet, som skrev det Nya testamentet, blev mänsklig i människors tankar och ord iklädde den sig mänsklig gestalt, och det är denna människoblivna vishet, Kristus i sin härlighet, som bor hos oss i det Nya Testamentets böcker. Ty det är han som är det Nya testamentets författare.

Lemmarna (apostlarna) skrev vad huvudet inspirerade dem till. Kristus meddelade dem liksom sina händer vilka av hans ord och gärningar han ville att vi skulle känna till (Augustinus).

En text i Johannesevangeliet visar att den förhärligade Kristi sida är den källa ur vilken det Nya testamentets böcker strömmar:

Är någon törstig, så kom till mig och drick. Den som tror på mig, ur hans inre skall flyta strömmar av levande vatten, som Skriften säger (Joh 7:37-38).

Strömmarna skall flyta från Kristi inre – vi kan översätta den hebreiska frasen som att de skall strömma från Kristi hjärta. ”Detta sade han om Anden, som de som trodde på honom skulle få” (7:39). Han sade det om den Helige Ande, vars väldiga utgjutelse i de sista dagarna profeterna redan hade talat om. Från Kristi heliga kropp, där lanssen stack honom, flödar det Nya testamentets strömmar, alla Gudsrikets och Skriftens nådegåvor – den nåd som gav inspiration åt Skriften, genom vilken den skulle läsas och förstås och ge liv åt världen. På hans härlighets dag skulle dessa strömmar flöda från den öppna sidan. Till dess ”hade Anden inte kommit, eftersom Jesus ännu inte hade blivit förhärligad” (7:39).

”O, min älskades hjärta, jag tillber dig som källan till alla de heliga orden i denna bok”, utropar den helige Johannes Eudes. Evangelisterna kom alla och drack från den källan. Om aposteln Johannes säger vi på hans festdag: ”Han drack från Herrens hjärtas heliga källa Evangeliets strömmar.”

Det är inte därför att det Nya testamentet berättar om Kristus som det är hans bok, utan därför att det kommer från honom och har fötts som ett barn ur hans hjärtas sår. Varje ord i Skriften är nåd från Jesu Ande, tanke om det eviga liv som tillsammans med hans blod strömmade från hans

hjärta: ”det kom ut blod och vatten”, Andens vatten med offerblodet. De heliga känner med sin säkra instinkt denna frälsande närvaro i det Nya testamentet. Ignatios av Antiokia skrev: ”Jag tar tillflykt i Evangeliet som i Jesu Kristi kropp.” Andra helgon skulle komma att föredra att gömma sig i Kristi hjärta, men Ignatios sökte tillflykt i Evangeliet, i uppenbarelsen av det kristna mysteriet, ty detta Evangelium är som den frälsande Kristi sakrament, som den åker i vilken enligt Hieronymus en skatt ligger gömd, en skatt som består av Kristus själv.

I den kristna gudstjänsten är den Heliga Skrift för alltid förknippad med det allra största sakramentet av Kristi kropp och frälsningen, nämligen eukaristin. Samma ord används för båda – vår Herre säger ”denna kalk är det nya förbundet” och vi kallar också boken för det Nya testamentet (förbundet). Kalk och bok innehåller båda på sitt vis det nya förbundet, mysteriet med vår frälsning i Kristus. Det är en oerhörd analogi.

Hieronymus säger:

Jag tror själv att Kristi kropp (också) är hans Evangelium, Kristi bröd och kött är Guds ord och den himmelska läran.

Slagen av likheten mellan dessa båda sakrament av Kristi närvaro satte Urkyrkan Kristi bröd och boken sida vid sida på ”två bord”, som det uttrycks i *Om Kristi efterföljelse*, och inbjöd de troende att ta del av båda, att nära sig av sin Frälsare och av frälsningen i honom.

2. Gemenskap i Kristus genom den Heliga Skrift

Kristi närvaro bland människor har i alla sina former ett och samma mål. I sig själv och allt han gör är Kristus alltid Frälsaren – hans närvaro skall skapa frälsningsgemenskap mellan människorna. Skriften gör detta – även den upprättar gemenskap, annorlunda än eukaristin men inte desto mindre verklig, en tankegemenskap mellan två människor som älskar varandra och samtalar, en av vilka är Kristus.

Så snart vi läser hans skrifter med tro talar Kristus. Det var länge sedan han inspirerade sina apostlar och århundraden har gått förbi. Men även om det mänskliga författandet av boken är någonting som skedde i det förflutna blir de inspirerade orden levande när de uttalas av Kristus.

Detta skrevs för oss och bevarades för oss, det förkunnas för oss och skall också förkunnas för våra efterkommande, ända till tidens slut (Augustinus).

Den förhärlijade Kristi frälsande verk är inte bundet av tiden, han talar i evighet till Kyrkans hjärta. Tankarna som apostlarna formulerade och vid en bestämt historisk tidpunkt skrev ned vänder sig i ett evigt nu till Kyrkan genom alla tider. Nu träder människor in i livet, nu läser de Kristi ord i tro, nu hör de Kristus tala till dem.

Eftersom Skriften är ett evigt ord som alltid uttalas inleder Hebréerbrevet alla sina citat från Skriften med orden ”den Helige Ande säger” eller ”den Helige Ande vittnar” (Heb 3:7, 10:15), alltid i presens.

Kristus talar till oss i denna stund, men inte som en fjärran vän som skriver brev. ”Gud är inte långt borta från någon enda av oss” (Ap 17:27) och ”Kristus bor i era hjärtan” (Ef 3:17). Vi sitter vid hans fötter och lyssnar till honom – ”vi måste lyssna till Evangeliet som till Kristus ibland oss”; ”Evangelium är Kristi mun”, ett sakrament av hans ord till oss (Augustinus). Det finns ingen mänsklig mellanhand mellan hans ord och vårt sinne – vad vi hör är verkligen hans stämma. Enligt S:t Thomas har Gud två sätt att undervisa oss som inte alls är på samma nivå: han talar genom en mellanhand i människors andliga litteratur, men ”han talar direkt till vårt sinne i den Heliga Skrift” (Augustinus). Helgon som Teresa av Lisieux tröttnade på att höra bara ett vagt eko av Kristi stämma från människor och beslöt sig för att inte läsa någonting annat än Skriften.

Denna tankegemenskap med Kristus är till och med mera intim än den mellan två människor i samtal. När vi söker efter sanningen dold i Skriftens text kan Kristus meddela sina ords mening direkt till våra sinnen. Jag kan läsa en bok av en människa och lära mig en filosofisk sanning. Vad jag får ut av orden beror emellertid på min egen skarpsynhet – jag förstår bara i proportion till min intelligens. Författaren kan vara död, men även om han lever kan han inte ge mig samma förståelse som han själv har av den sanning han ger uttryck för. Författarens tankar når mig inte direkt utan genom tecken och ord som jag måste tolka. Men när vi hör Skriftens ord ”är Mästaren i våra hjärtan”

(Augustinus) och förmedlar samma insikt som han själv har i den sanning de ger uttryck för. Han väcker i oss sina egna känslor: ”Låt Kristi ord bo hos er i hela sin rikedom” (Kol 3:16). Det är en underbar gemenskap i sinne och hjärta – en gemenskapen som hos Maria i Betania och lärjungarna på vägen till Emmaus.

Denna gemenskap är också verkningsfull, den ger evigt liv. Det kan sägas om Skriften liksom om eukaristin att den är verkligt bröd: ”pinguis est panis.” Ty Kristus lever nu uteslutande i sin frälsningsakt – han har blivit given åt mänskligheten av Gud, han är odödlig i sin död för dem och för evigt den genom vilken Gud uppväcker till evigt liv. Kristi närvaro och verk leder alltid till frälsning. När han visade sig på påskdagskvällen sände han ut apostlarna för att förlåta synder. På samma vis fick han dem att skriva det Nya testamentets sidor för människornas syndaförlåtelse och frälsnings skull.

Genom något hemligt inflytande ger Skriften livsande åt dem som läser den med tro. ”Brann inte våra hjärtan när han talade med oss” (Luk 24:32)? ”Guds ord är levande och verksamt” (Heb 4:12); det är ”Andens svärd” (Ef 6:17). Om vanliga människoord, både ädla och råa, kan förvandla en människa genom sin psykologiska dynamik, hur mycket mera måste inte Guds ord tränga in i djupet av själen – ty

det är skarpare än något tveeggat svärd och tränger igenom, så att det skiljer själ och ande, led och mäg (Heb 4:12).

Så är det inte bara därför att Guds ord rymmer Kristi stora och djupa tankar som kan väcka människohjärtat; det är ju för *mig* och *min* frälsning som det uttalas. Det är min frälsare som talar i den Helige Andes nåd, hans som strömmar fram ur Kristi sårade sida. Evangeliet är ett frälsningsbudskap, ett frälsningssakrament i vilket ”den Helige Ande verkar med kraftfulla ord” (Paschasius Radbert).

”Fortsätt att läsa Skriften” (1 Tim 4:13).

De heliga Skrifterna kan göra dig vis, så att du blir frälst genom tron i Jesus Kristus. Hela Skriften är utandad av Gud och nyttig till undervisning, till bestraffning, till upprättelse och till fostran i

rättfärdighet, för att gudsmänniskan skall bli fullt färdig, väl rustad för varje gärning (2 Tim 3:15-17).

Skriften är ”gudsmänniskans” skatt; den är det förråd ur vilket man ”hämtar fram både nytt och gammalt” (Matt 13:52) för att fullborda ”varje gärning.” Gärningen sker först och främst i människans hjärta. Ordet planteras där, växer där och bär sin frukt där (”det sanna budskapet... växer och bär frukt” (Kol 1:5-6)), liksom det även ger tröst där, i den glädje som tänds varhelst frälsningen kommer och som ger oss hoppet om den yttersta dagen.

Ty allt som tidigare har skrivits är skrivet till vår undervisning, för att vi genom den uthållighet och tröst som Skrifterna ger skall bevara vårt hopp (Rom 15:4).

Fäderna verkar inte ha kunnat finna nog starka bilder för att beskriva frälsningsfesten som ligger utskänkt på Skriftens bord. Hieronymus säger att Evangeliet är sann föda och sann dryck; Ambrosius säger att Skriften är ett hav av fullhet, en bägare ur vilken vi dricker Kristus, en bägare som är en ström vars vågor ger glädje åt Guds stad. Den är boten för allt vårt onda, säger Augustinus: ”Tag och drick, all själens sjuka får sin bot i Skriften.” Eukaristin gör oss till djärva lejon inför djävulen, menar Johannes Krysostomos. Och Skriften, säger Athanasios, skrämmer bort vår fiende, ty ”Herren är närvarande i Skriften och demonerna som inte kan uthärda hans närvaro ropar: plåga oss inte före vår tid! De fattar eld bara de ser Herren.”

Skriftens fest när och stärker alltså, på samma sätt som den eukaristiska festen på Kristi offrade kropp, och liksom denna ger den en särskild glädje – ”Skriftens kyska glädje” som Augustinus talar om, ”den tröst som Skrifterna ger” och som bevarar vårt hopp (Rom 15:4), trösten som fick mackabéerna att säga: ”Vi behöver ingenting... eftersom vi finner hjälp i de heliga böcker som vi äger” (1 Mack 12:9). Skriften och eukaristin är Kyrkans livskraft och glädje, ty de är för henne gemenskap i kroppen som blev given och blodet som blev utgjutet för oss. Förutom denna fest finns bara vad detta liv kan erbjuda oss:

I denna världen finns det bara ett som är gott och det är att äta hans kött och dricka hans blod, inte bara i (det eukaristiska) sakramentet utan också i skriftläsningen (Hieronymus).

Trots att den har en egen verkningskraft utövar inte Skriften någon konkurrens i vårt inre med närvarons och gemenskapens andra stora sakrament, nattvarden. Den ersätter det inte och gör det inte överflödigt. Mittpunkten för den kristna gudstjänsten är det människovordna Ordet i hans eviga offer. Skriften kommer till oss från denna mittpunkt och måste vända vårt sinne och våra hjärtan till det. Det är genom eukaristin som Kristus är närvarande bland oss till kroppen, i sitt offer och i sin härlighet. Skriften måste alltså samverka med sakramentet för att förena de troende med den frälsande Kristus.

I mässan omges Kristi heliga kropp på alla sidor av Skriftens härlighet, som vore det den kungliga purpurröda mantel som det människoblivna Ordet bar i sitt offers timma, eller förhänget för det allra heligaste där det eviga offret sker – ett förhänge som inte döljer utan tvärtom visar vägen in till helgedomen. Det var på detta vis, genom Skriftens förhänge, som det Gamla testamentets värld fördes till Kristus.

Många icke-katolska kristna läser Skriften mera regelbundet än många katoliker, men de när sig inte av eukaristin. Det finns en stark tendens bland många av dem att inte acceptera Ordets inkarnation i dess yttersta verklighet utan hålla sig till vad som förefaller vara vördnaden för Guds transcendens. Åtminstone rent praktiskt taget föredrar de det talade Ordet framför det personliga Ordet, de förbli i det Gamla testamentet, på tröskeln till inkarnationens fullhet.

Många katoliker hyser en enorm vördnad för eukaristin, men försummar Skriften. Därför är det nog många bland dem som inte känner det personliga Ordet lika väl som de kunde och som inte befinner sig i de bästa omständigheter för att ta emot honom i nattvarden. Det är ju i Skriften som man bäst finner hemligheten om hur man öppnar sitt hjärta för detta Ord.

3. Vad som behövs för att skriffläsningen skall bära frukt

Gud låter oss ”smaka på (hans) goda ord” (Heb 6:5), men det är inte alltid som vi uppskattar dess smak. Detta bröd motsvarar inte mer än mannat i öknen eller nattvarden allas smak varje dag. Själen måste vara redo att ta emot Guds Ord.

Läsa med tro. För att höra Guds Ord måste vi ha öron som inte är kroppens öron: ”den som har öron må höra vad Anden säger till församlingarna” (Upp 2:17). Öron att höra med är trons öron. Det är tron som öppnar Guds Ord för oss. ”Guds eget ord... är verksamt i er som tror” (1 Tess 2:13). Liksom allt himmelskt som skänks oss under vårt jordiska liv har Skriften två sidor, en som sinnena kan uppfatta och en som endast tron kan se. Det var så det var med Kristus, som hans fiender såg med sina ögon och korsfäste, men som hans efterföljare tillber. Det är så det är med Kyrkan, vars mänskliga ansikte alla kan se, men vars mysterium är dolt för många. Det är också så det är med nattvarden, som för somliga bara är bröd, men för andra är den förhärligade Kristi kropp.

Det finns olika sätt att närma sig Skriften och det är inte alla som leder till ett möte med Kristus. Forskare utan tro kan göra Skriften till ett forskningsobjekt, men ingen kritisk apparatur kan få dem att nå Skriftens hjärta och möta Kristus. Det har sagts att Skriften är ett låst hus med nyckeln inuti. För att träda in i det måste man leva i det, man måste vara i Kristus, i hans hus som är Kyrkan. Man måste vara inuti tron. Detta är ytterligare ett område där det är sant att ”den som har skall få” (Luk 8:18).

”Mina får lyssnar till min röst”, säger vår Herre (Joh 10:16). De som är utanför hör kanske orden, men flocken hör rösten, stämman som röjer vem det är. Det var så som ett av Kristi får på påskdagsmorgonen kände igen Herren på hans röst. Det finns ord och det finns stämma – de första ger uttryck för tankar, den andra för en person. Skriftens ord kan jämföras med vanliga människoord, men rösten är ojämförbar, därför att personen som uppenbaras genom den är unik. När den troende lyssnar på orden hör han bakom sin själs stängda dörrar rösten, och Ordet uppenbarar sig. Endast tron har öron att höra rösten med, den ensam kan upprätta kontakt med Kristus. När han hör rösten och känner kontakten med vår Herre vet den troende att orden riktar sig till honom. Varje får kallas vid sitt namn,

mötet är personligt och blir till en dialog. ”Maria”, sade Kristus, och Maria svarade: ”Rabbuni!”

I trons ljus framgår det att Skriften äger en dimension som ingen annan bok har. Den är inte alltid förstklassig litteratur. Alla dess rader innehåller inte heller djupa tankar och även de mest slående av dem kan ha förlorat något av sin skärpa genom långvarigt bruk. Man kan inte förneka att det finns människoböcker som överträffar vissa delar av Skriften. För den som tror finns det emellertid ett mysterium i dessa ord, en märklig klangbotten – det är ju Herren som uttalar dem. Man kan tänka på när Mozart en gång spelade klavecín hos en rik borgare i Prag. När han hade spelat färdigt sade hans värd, som var mycket imponerad: ”Om jag bara hade varit kejsaren! Då skulle jag ha klappat dig på axeln och sagt: Väl spelat, Mozart! Och det skulle ha varit nog för dig. Men hur skall jag nu belöna dig?” På samma vis är det med ett ord som i sig själv bara skulle ha varit som en småsten på vägen – när det är Herren som uttalar det blir det en diamant.

Läsa i påskens ljus. Den Kristus vars röst Skriften låter oss höra är påskens Herre, trons Kristus. Fadern uppväckte honom i härlighet och det var i den härlighetens ljus och eld som han blev bokens upphov. Andens strömmar, alla det Nya testamentets nådegåvor och gåvan att skriva inspirerat flödar alla från hans sårade sida efter att han har återvänt till Fadern. Apostlarna och evangelisterna förstod detta och skrev ”på den dagen”, i påskens ljus. Även Kristi liv på jorden berättades utifrån hans uppståndelses perspektiv, i tro på den förhärligade Kristus. Tanken om hans död och uppståndelse är den gyllene tråd som binder samman evangeliets olika sidor och gör det till en bok.

Det var också den uppståndne Kristus, Andens källa, som öppnade lärjungarnas sinne på vägen till Emmaus och tolkade Skrifterna för dem.

Precis som Maria Magdalena inte kunde gripa tag i den förhärligade Herren med sina kroppsliga händer kan inte heller forskarna höra honom med sina mänskliga sinnen. Han kan nås bara genom tron. Det är bara hans lärjungar som kan se, vidröra och höra honom, de som efter uppståndelsen äter och dricker med honom (Ap 10:41).

För den som tror visar sig vår Herre även i det Gamla testamentet. Det är Kristus död och uppstånden som ger hela Bibeln dess enhet och mening. Om den skiljs från den förhärligade Kristus blir den döda bokstäver, en berättelse skriven i sand och en lagbok som inte kan ge något liv. ”Bokstaven dödar, men Anden ger liv” (2 Kor 3:6). ”Bokstaven” är här det Gamla testamentets värld betraktad i sig, samt allt det som hör denna världen till. ”Anden” avser verkligheten i dess fullhet, den himmelska verkligheten, av vilken all annan verklighet är blott flyende skuggor. I enlighet med det löfte som ges i det Gamla testamentet skall den himmelska verkligheten komma på slutet – det är inte annat än Guds egen Ande i vilken allting skall fullkomnas, allt bli ett och levande.

Det är emellertid den uppståndne Kristus som ”är Anden” (2 Kor 3:17). Han är den fasta kropp som kastar sin skugga ända tillbaka till världens begynnelse (Kol 2:17). Alltings verklighet finns i honom och utan honom är allt mörker och död. I honom blir allting ande och liv. Han har blivit ”levandegjord genom Anden” (1 Pet 3:18) i Andens fullkomliga utgjutelse. Han har blivit så totalt förvandlad genom Anden att han själv har blivit ”en livgivande ande” (1 Kor 15:45) och vi kan tala om den förhärligade Kristi kropp såsom på ett vis varande den Helige Andes kropp. I sin frälsande härlighet har han blivit skapelsens centrum. ”Och när jag har blivit upphöjd från jorden skall jag dra alla till mig” (Joh 12:32). Han drar till sig inte bara alla människor utan allt som finns, och gör sig därmed till naturens och historiens centrum, mittpunkt för det Gamla och det Nya testamentet, det förflutnas och framtidens herre. Elia och Mose, profetian och lagen, hela det gamla förbundet, vänder sig mot den förklarade Kristus. Han är Guds ”amen” (2 Kor 1:20) till det Gamla testamentets löfte och till alla löften som finns i den första skapelsen, ty ”Gud beslöt att låta hela fullheten (av världsalltet) bo i honom” (Kol 1:19). Den som betraktar Bibeln utan tro ser bara de döda bokstäverna, de osammanhängande delarna – hans ögon är förbundna. Den troende läser med ohöljd blick och behöver bara öppna det Gamla testamentet för att stå ansikte för ansikte med vår Herre i hans härlighet; han känner att han ”förvandlas till en och samma bild, från härlighet till härlighet genom Herren, som är Anden” (2 Kor 3:14-18).

En enkel och levande tro. Den troende öppnar den heliga boken med respekt, precis som Kristus gjorde när han full av vördnad för sin Gud och Faders ord stod upp för att läsa Jesajas profetia i synagogan i Nasaret (Luk 4:16). Tron läser i enkelt och uppriktigt sinne. ”Hur skall man läsa de heliga Skrifterna?” frågade någon pater Nadal, en av de första jesuiterna. ”Som en snäll gammal tant”, svarade han. Timoteos hade läst Skriften tillsammans med sin mormor och mor, i samma tro som de:

Jag tänker på den uppriktiga tro som finns hos dig och som först fanns hos din mormor Lois och din mor Eunice... Du känner från barndomen de heliga Skrifterna som kan göra dig vis, så att du blir frälst genom tron i Kristus Jesus (2 Tim 1:5, 3:15).

Det är en lydlig tro: ”de skall alla undervisas av Gud” (Joh 6:45), vara Guds lärjungar som vill ”lyda sanningen” (Joh 3:21). Vi måste läsa Skriften i hoppet om att där finna anvisningar om vad vi skall göra: ”gode mästare, vad skall jag göra för att vinna evigt liv” (Mark 10:17). Det är nämligen Kristi väsen att frälsa och ingen träder in i gemenskap med honom annat än om han vill bli frälst av honom. Fäderna brukade säga att Skriften är ett brev som Gud har sänt från sitt fjärran rike för att dra oss till sig.

En kärleksfull tro. Ett brev från Gud måste läsas med kärleksfull tro. Kierkegaard sade att folk inte borde läsa Bibeln som kritiker och forskare utan ”inför Gud”, på samma sätt som man läser ett brev från sin trolovade. För att förstå måste man älska. Paulus ber för att våra hjärtan skall upplysas (Ef 1:18). Hjärtat ser och kärleken vet. I den bibliska bemärkelsen är vetande, kännedom, detsamma som ömsesidigt ägande.

Saliga de som genom den fröjd de har upplevt vet med vilken ömhet och lockelse som Gud behagar förklara Skrifterna för oss i bön och meditation... Han gör det när han upplyser våra hjärtan med en kärleksstråle (S:t Bernhard).

Läsa i bön. Skall Kristus komma och äta med de sina måste han finna dem i ”ett stort rum... iordningställt och färdigt” (Mark 14:15). Det är bönen som skall förbereda hjärtana för hans ankomst genom den längtan den ger uttryck för. Varje gång Kristus kommer är det som svar på en längtan: ”Kom, Herre Jesus!”

Augustinus säger till *studiosi venerabilium litterarum*: ”det som verkligen behövs för att förstå Skriften är bön.” Han själv var en förebild vad detta beträffar:

Låt din Skrift bli min kyska glädje... Ge mig frikostigt den tid jag behöver för att begrunda din lag; stäng inte om den när jag knackar på. Det var inte för inte som du fick så många gåtfulla sidor skrivna. Har inte även dessa skogar hjortar som söker tillflykt och ro där, som kommer och går, som äter, sover och idisslar där? Herre, fullkomna ditt verk i mig! Uppenbara dessa sidor för mig! Se, ditt ord är min glädje; sannerligen, ditt ord är en fröjd som övergår all njutning.

I ett brev till sin ”allra käraste herre”, Gregorios undergöraren, skrev Origenes:

Nåväl, min son och herre, ge dig hän åt studiet av den Heliga Skrift över allt annat, men då måste du verkligen ge dig hänjälvt. Det krävs stor uppmärksamhet att läsa det som är av Gud och inte säga eller tänka någonting opassande. När du ger dig hän åt läsningen av det som är av Gud med ett trosfyllt sinne, så som det behagar honom, skall du bulta på, så att det som ryms inom det öppnas – så att den dörr öppnas om vilken Kristus sade: ”den skall öppnas för honom.” När du ägnar dig åt läsningen, sök då i all uppriktighet och med orubblig tro på Gud efter det som är dolt för så många: de heliga böckernas mening.

Nöj dig inte med att söka och bulta på, ty det är mer än någonting annat bön som krävs för förståelsen av det som är av Gud. Vår Herre manar oss till det när han inte bara säger: ”bulta på och dörren skall öppnas, sök och du skall finna”, utan också: ”bed och du skall få.” Det är i min faderliga kärlek som jag vågar säga detta.

Vi vänder oss i bönen till Kristus, källan till Skriftens alla ord. Vi vänder oss till jungfru Maria, som företräder hela den troende Kyrka för vilken de heliga böckerna har skrivits, Kyrkan i vilken Guds ord vägs och sammansätts. Hennes eget hjärta var det mest fruktbara fält som frälsningens säd såddes i. Origenes förkunnar om Johannesevangeliet:

”Ingen som inte har vilat mot Kristi bröst och tagit emot Maria som sin mor kan förstå det.”

Skriften som börens källa. Bönen bereder plats för Herren i läsaren och förbereder för intim gemenskap. Samtidigt väcker skriftläsningen också en längtan efter hans ankomst och leder till bön.

Den Heliga Skrift är en kallelse till vårt himmelska hem, den leder läsaren från denna världens begär till kärleken till högre ting. Ju mer man begrundar den, desto mer älskar man den (Gregorius den store).

Varje sakrament i Kyrkan är en påsk firad med Kristus, en påskförberedelse, en verklig närvaro och en förberedelse för Kristi återkomst. Sålunda är nattvarden i detta nu det sanna gästabudet vid tidens slut, himmelrikets påsk, samtidigt som det fortfarande är ökenvandringens manna som hjälper och stöder oss på vår resa till det förlovade landet. Så är det med också med Skriftens mysterium. Kristus kommer och talar till de trogna, men bara på värdshuset i Emmaus, i dunklet i rummet på övervåningen, bakom ordens förhänge. Han firar påsken i mörker. Men det är över midnatt och dagen är nära (Rom 13:12), det svaga ljuset fyller Kyrkan med längtan och hopp. De trogna bär inom sig Guds ord

som ett ljus som lyser på en mörk plats, tills dagen gryr och morgonstjärnan går upp i era hjärtan (2 Pet 1:19)... Davids rotskott och hans ättling, den klara morgonstjärnan (Upp 22:16).

I denna världen är varje gemenskap i påsken ett hoppets mysterium samtidigt som det är ägandets begynnelse, en fest som tillfredsställer och ändå väcker hunger. När den unga trolovade viker ihop brevet hennes frälsare har sänt suckar hon: ”Kom, Herre Jesus!” Det är med denna längtan som Skriften tar slut på Uppenbarelsebokens sista sida (22:20) och med den som vårt studium av Skriften avslutas.

FX Durrwell